

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 507/2017
04.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић, Бисерке Живановић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Илић адвокат из ..., против туженог Града Чачка, којег заступа Градско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гж 1015/16 од 20.07.2016. године, у седници већа одржаној дана 04.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гж 1015/16 од 20.07.2016. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Чачку Гж 1015/16 од 20.07.2016. године у делу првог става изреке под тачком 1, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени на исплату накнаде материјалне штете у висини изгубљене накнаде за рад одборника - приступ припремним и радним седницама Скупштине туженог у износу од 3.251,00 динар са законском затезном каматом од 26.03.2010. године до исплате и износу од 4.978,50 динара са законском затезном каматом од 27.04.2010. године до исплате, док се у преосталом делу ревизија туженог изјављена против пресуде Вишег суда у Чачку Гж 1015/16 од 20.07.2016. године - одлука садржаних у тачки 1 првог става и трећем ставу изреке, **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Чачку Гж 1015/16 од 20.07.2016. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Чачку П 1644/13 од 23.06.2015. године тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиле АА из ... и обавезан тужени Град Чачак да на име накнаде материјалне штете по основу изгубљене зараде за приступ припремним и радним седницама Скупштине Града, као накнаде за рад одборника у периоду од 25.03.2010. године до 29.02.2012. године, плати тужилци износ од 3.251,00 динар са законском затезном каматом од 26.03.2010. године, износ од 4.978,50 динара са законском затезном каматом од 27.04.2010. године, износ од 3.669,00 динара са законском затезном каматом од

11.06.2010. године, износ од 5.427,00 динара са законском затезном каматом од 09.07.2010. године до исплате, износ од 5.515,50 динара са законском затезном каматом од 28.09.2010. године, износ од 3.677,00 динара са законском затезном каматом од 01.10.2010. године, износ од 5.472,00 динара са законском затезном каматом од 26.03.2010. године, износ од 3.636,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2010. године, износ од 5.454,00 динара са законском затезном каматом од 27.12.2010. године, износ од 4.093,00 динара са законском затезном каматом од 11.02.2011. године, износ од 4.084,00 динара са законском затезном каматом од 11.03.2011. године, износ од 4.084,00 динара са законском затезном каматом од 06.02.2011. године, износ од 4.084,00 динара са законском затезном каматом од 20.04.2011. године, износ од 6.139,50 динара са законском затезном каматом од 29.04.2011. године, износ од 4.084,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2011. године, износ од 4.084,00 динара са законском затезном каматом од 21.06.2011. године, износ од 6.139,50 динара са законском затезном каматом од 15.09.2011. године, износ од 4.093,00 динара са законском затезном каматом од 07.10.2011. године, износ од 6.139,50 динара са законском затезном каматом од 28.10.2011. године, износ од 4.093,00 динара са законском затезном каматом од 12.12.2011. године, износ од 6.139,50 динара са законском затезном каматом од 28.12.2011. године, износ од 4.093,00 динара са законском затезном каматом од 26.01.2012. године, износ од 4.093,00 динара са законском затезном каматом од 09.02.2012. године и износ од 2.045,46 динара са законском затезном каматом од 20.02.2012. године па све до исплате, у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења (тачка 1), а одбијен део тужбеног захтева којим је тужила тражила да се тужени обавезе да на име накнаде материјалне штете по основу изгубљене зараде за приступ припремним и радним седницама Скупштине Града, као накнаде за рад одборника у периоду од 25.03.2010. године до 20.02.2012. године, плати преко износа досуђених тачком 1. изреке до досуђених износа са законском затезном каматом ставом првим пресуде Основног суда у Чачку П 1644/13 од 23.06.2015. године (тачка 2). Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде трошкова парничног поступка плати тужили износ од 67.442,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену - одлуке о делимичном усвајању тужбеног захтева и одлуке о трошковима поступка, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и предложио да се, ради разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, односно уједначавања судске праксе, о ревизији одлучује на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном спору има места одлучивању о ревизији туженог применом наведене законске одредбе (посебна ревизија), у циљу уједначавања судске праксе у погледу обавезе накнаде материјалне штете настале применом закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом,

општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговором или законом.

Из наведених разлога, на основу члана 404. Закона о парничном поступку (ЗПП), одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на локалним изборима одржаним 11.04.2008. године изабрана за одборника у Скупштини Града Чачка, као кандидат са изборне листе Српска ... странка - ББ. Одборнички мандат тужиле верификован је на седници Скупштине Града од 02.06.2008. године. Решење о престанку одборничког мандата тужиле због поднете оставке (активирана бланко оставка коју је тужила, пре избора, потписала својој странци - подносиоцу изборне листе), Скупштина Града донела је на седници одржаној 23. и 25.03.2010. године. Одлуком Уставног суда Уз 52/2008 од 21.04.2010. године („Службени гласник Републике Србије“, број 34 од 21.05.2010. године) утврђено је да одредбе члана 47. Закона о локалним изборима („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07) нису у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговорима. Тужила је 25.05.2010. године поднела Изборној комисији Града Чачка захтев да јој се, у складу са наведеном Одлуком Уставног суда, врати мандат одборника. Изборна комисија је тај захтев одбила. Тужила се 17.09.2010. године обратила Скупштини Града са захтевом за измену појединачног акта - решења тог органа од 23. и 25.03.2010. године о престанку њеног одборничког мандата, али је Скупштина одбила да поступи по том захтеву. Решењем Уставног суда У 243/11 од 17.01.2012. године („Службени гласник Републике Србије“, број 7 од 31.01.2012. године) усвојен је и захтев тужиле, и одређено да се последице престанка њеног одборничког мандата отклоне изменом појединачног акта на основу којег јој је престао мандат (став 1 изреке) и наложено Скупштини Града Чачка да у року од 30 дана од достављања овог решења измени појединачни акт у односу на тужилу (став 3 изреке). Скупштина Града Чачка је ову одлуку Уставног суда спровела тако што је 20.02.2012. године донела одлуку о верификацији мандата одборника - тужиле („Службени лист Града Чачка“, број 4 од 21.02.2012. године). У периоду од 22.03.2010. године до 20.02.2012. године одржано је више припремних седница и седница Скупштине Града Чачка. Тужила, да је присуствовала овим седницама, остварила би накнаду у одређеним нето износима за сваку од ових седница, у укупном износу од 224.573,00 динара. Тужили је од тог износа исплаћено 3.251,00 динар за припремну седницу од 22.03.2010. године и износ од 4.093,00 динара за седницу од 20.02.2012. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 155. Закона о облигационим односима прописано је да је штета и спречавање повећања нечије имовине (измакла корист), а чланом 189. став 1. и 3. истог закона да оштећени има право и на накнаду измакле користи у висини добитка који се могао основано очекивати према редовном току ствари и према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Према члану 166. став 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће. Одредбом члана 104. став 1. Закона о Уставном суду прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, удружења грађана или верске заједнице дужни, у оквиру својих права и дужности, да извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом члана 58. став 1. Закона о Уставном суду прописано је да кад Уставни суд утврди да закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, Статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“. Дакле, оваква одлука Уставног суда делује само убудуће, од дана њеног објављивања, што је предвиђено чланом 60. став 1. наведеног закона којим је прописано да се закон или други општи акт за које је утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не може примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени.

Тужилји је мандат одборника у Скупштини Града Чачка престао на основу члана 47. Закона о локалним изборима. Наведеном одредбом био је уређен институт уговора између кандидата за одборника, односно одборника и подносиоца изборне листе, којим се може предвидети право подносиоца изборне листе да у име одборника поднесе оставку на функцију одборника у Скупштини јединице локалне самоуправе, и на основу кога подносилац изборне листе стиче право да слободно располаже мандатом одборника, а уређен је и институт бланко оставке. У таквој ситуацији, тужилжа нема право на накнаду материјалне штете - изгубљене користи за период од дана када је донето решење Скупштине Града Чачка о престанку њеног одборничког мандата (23. и 25.03.2010. године) до дана објављивања одлуке Уставног суда Уз 52/2008 од 21.04.2010. године у „Службеном гласнику Републике Србије“ (21.05.2010. године). Скупштина

туженог Града тада је поступала у складу са важећим одредбама Закона о локалним изборима, на основу којих је и тужила са подносиоцем изборне листе закључила уговор о регулисању међусобних односа, по којем мандат припада подносиоцу изборне листе, односно потписала бланко оставку и овлашћење да се њена оставка, без њеног знања и сагласности, може доставити Скупштини јединице локалне самоуправе. У том периоду, према извештају туженог, одржане су две седнице Скупштине Града Чачка за које тужила нема право на накнаду материјалне штете у висини одборничке накнаде.

Међутим, након објављивања означене Одлуке Уставног суда о несагласности члана 47. Закона о локалним изборима Уставом и потврђеним међународним уговорима па до Одлуке Скупштине Града Чачка од 20.02.2012. године о верификацији тужилиног мандата одборника - донете у извршењу решења Уставног суда У 243/11 од 17.01.2012. године, тужили припада право на накнаду штете насталу у овом периоду. Основ за досуђивање ове накнаде је Одлука Уставног суда која је коначна, извршна и општеобавезујућа, а висина тако настале штете одговара износу накнаде која припада одборницима за присуство припремним седницама и седницама Скупштине Града.

С тога, по оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права засновани на ставу туженог да не постоји основ његове одговорности за штету, већ да је исту проузроковала странка са чије изборне листе је тужила изабрана за одборника, односно сама тужила која је потписала бланко оставку. Тужени, након објављивања одлуке Уставног суда о неуставности одредбе члана 47. Закона о локалним изборима, а ни након подношења захтева тужиле да јој се на основу те одлуке Уставног суда врати одборнички мандат, није тужили вратио мандат одборника већ је то учинио тек у фебруару 2012. године, по налогу Уставног суда садржаног у решењу У 243/11 од 17.01.2012. године.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом чланова 153. став 2. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић